

Sygn. akt VIII U 378/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 sierpnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Kalinka
Protokolant:	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 17 sierpnia 2017 r. w Gliwicach

sprawy R. Ż.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

o prawo do emerytury górniczej

na skutek odwołania R. Ż.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

z dnia 30 października 2015 r. **nr** (...) - (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Teresa Kalinka

Sygn. akt VIII U 378/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 października 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W., w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2016r. poz. 887, ze zm.) odmówił R. Ż. prawa do emerytury górniczej podnosząc, że ubezpieczony udowodnił jedynie 20 lat, 3 miesiące i 23 dni okresów pracy górniczej oraz okresów równorzędnych z pracą górniczą. Wobec powyższego, zdaniem ZUS, ubezpieczony nie spełnił przesłanek uprawniających do emerytury górniczej.

W odwołaniu od powyższej decyzji i w toku procesu ubezpieczony wniósł o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury górniczej wskazując, że posiada wymagany 10-letni okres pracy górniczej. Dalej zaznaczył, że w jego ocenie spełnił też wymóg 25 lat okresów pracy górniczej oraz okresów równorzędnych z pracą górniczą. W uzasadnieniu zarzucił ostatecznie, że ZUS w sposób nieuprawniony nie uwzględnił mu faktycznej ilości dniówek półtorakrotnych z okresu jego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w S., w latach 1979 – 80 i 1983 – 87. Zarzucił dodatkowo, że organ rentowy nie uwzględnił mu jako pracy górniczej okresów zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w C. od 22 lutego do 20 marca 1995r., w (...) Przedsiębiorstwie Usługowym Sp. z o.o. w K. od 3 do 31 lipca 1995r.,

w Zakładzie (...) Sp. z o.o. w G. od 18 września do 20 października 1995r. i w (...) Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w C.. Podkreślił, że we wszystkich tych przedsiębiorstwach faktycznie pracował stale pod ziemią jako pracownik dołowy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko. Dodatkowo podkreślił, iż nie zaliczył powyższych okresów do pracy górniczej, bowiem odwołujący nie przedstawił wystawionych przez tych pracodawców, zaświadczeń potwierdzających faktycznej ilości zjazdów wykonywanych w konkretnych kopalniach.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony, R. Ź. urodził się w dniu (...) złożył w dniu 3 września 2015r. wniosek o przyznanie prawa do emerytury górniczej.

Na podstawie znajdujących się w aktach rentowych ubezpieczonego zaświadczeń zakładów pracy i świadectw pracy organ rentowy przyjął za udowodnione jedynie 18 lat, 7 miesięcy i 11 dni okresów pracy górniczej. ZUS uwzględnił również dniówki półtorakrotne w ilości podanej przez pracodawców, która pozwoliła na dodatkowe zwiększenia okresów pracy górniczej o kolejny 1 rok, 3 miesiące i 23 dni. ZUS uznał, że odwołujący udowodnił łącznie 20 lat, 3 miesiące i 23 dni okresów pracy górniczej oraz okresów równorzędnych z pracą górniczą.

W toku procesu Sąd zwrócił się do archiwum o akta osobowe odwołującego z okresu jego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w S.. Następnie celem zweryfikowania poprawności wyliczenia przez ZUS okresów pracy górniczej odwołującego, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłej z zakresu emerytur i rent.

W opiniach, zasadniczej z dnia 5 stycznia 2017r. i uzupełniającej z dnia 22 maja 2017r., biegła z zakresu emerytur, rent i kapitału początkowego H. P., po przeprowadzeniu analizy dokumentacji zgromadzonej przed organem rentowym, jak również zapisów dokumentacji osobowej odwołującego z okresu jego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w S., dokonała wyliczenia wykazanego przez odwołującego stażu pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą. Przy uwzględnieniu wykazanych w świadectwach pracy w kopalniach określonych w art. 50c, ust. 1, pkt 1 ustawy emerytalnej. Równocześnie biegła nie uwzględniła okresów zatrudnienia w przedsiębiorstwach wymienionych w art. 50c, ust. 1, pkt 3, co do których ubezpieczony nie przedłożył wykazów zjazdów pod ziemię kopalń za poszczególne miesiące. Po przyjęciu tych założeń biegła wyliczyła, iż ubezpieczony legitymuje się okresem pracy górniczej o której mowa w art. 50c, ust. 1, pkt 1, w łącznym wymiarze 19 lat, 5 miesięcy i 24 dni. Dalej uwzględniając wykazy dniówek przodkowych, biegła wyliczyła, że ich suma, po dokonaniu stosownych przeliczeń, powoduje, iż do dotychczas uwzględnionej pracy górniczej można doliczyć kolejne 2 lata, 5 miesięcy i 4 dni.

W następnej kolejności biegła dokonała analizy zapisów dokumentacji osobowej odwołującego, a w szczególności załącznika do karty ewidencyjnej pracownika dołowego. W oparciu o te zapisy wyliczyła ilość wszystkich wskazanych tam dniówek przodkowych, których łączna suma pozwoliła na doliczenie kolejnych 2 lat, 8 miesięcy i 10 dni. Ostatecznie biegła ustaliła, że łączny staż pracy udowodniony przez ubezpieczonego, który jest uwzględniany na prawo do emerytury górniczej, wynosi 24 lata, 6 miesięcy i 14 dni. Równocześnie biegła nie uwzględniła w swoich wyliczeniach okresów zatrudnienia

w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w C. od 22 lutego do 20 marca 1995r., w (...) Przedsiębiorstwie Usługowym Sp. z o.o. w K. od 3 do

31 lipca 1995r., w Zakładzie (...) Sp. z o.o. w G. od 18 września do 20 października 1995r. i w (...) Sp. z o.o. w C., bowiem w przedłożonej dokumentacji brak było zapisów potwierdzających faktyczną ilość zjazdów pod ziemię w kopalniach, w poszczególnych okresach. Przyjmując jednak hipotetycznie, że we wszystkich dniówkach z tych okresów, z wyłączeniem dni nieobecności nieusprawiedliwionej

w pracy, ubezpieczony wykonywał pracę w kopalniach pod ziemią, biegła wyliczyła, iż łącznie pozwalają one na doliczenie kolejnych 4 miesięcy i 17 dni. Po doliczeniu tej liczby do dotychczas wyliczonych przez biegłą okresów, pozwalają one na obliczenie łącznie 24 lat, 11 miesięcy i 1 dnia okresów od których zależy prawo do emerytury górniczej.

Strony ostatecznie nie kwestionowały wyliczeń biegłej. Odwołujący z kolei wskazał, że po złożeniu wniosku emerytalnego nie kontynuował wykonywania pracy górniczej. Nie jest również w stanie wykazać, za pośrednictwem dokumentów, faktycznej ilości zjazdów pod ziemię, w okresach nieuwzględnionych przez biegłą. Strony nie składały też dalszych wniosków dowodowych.

Sąd w oparciu o zapisy poczynione w kartotece wynagrodzeń odwołującego dokonał własnych wyliczeń i ustalił, że ilość okresów pracy górniczej wyliczonych przez biegłą, w wyniku przeliczenia przyjętej przez nią ilości dniówek przodkowych za lata 1979 – 1987, została przeszacowana. Mianowicie Sąd uznał za bardziej wiarygodne i pewne zapisy dokumentacji płacowej, gdzie pracodawca odnotował ilość faktycznie uwzględnionych przez siebie dniówek przodkowych odwołującego. W ocenie Sądu załącznik do karty ewidencyjnej zawiera najpewniej ilość wszystkich dniówek dołowych nie zaś ilość przepracowanych w rzeczywistości przez odwołującego dniówek przodkowych. Przyjęcie odmiennego założenia doprowadziłoby do sytuacji, gdzie liczba dniówek przodkowych byłaby większa niż ilość zjazdów pod ziemię, co jest nieprawdopodobne. Tym samym Sąd uznał, że w latach 1979 – 1980 ubezpieczony wykazał łącznie 394 dniówek przodkowych, z kolei w latach 1983 – 1987 wykazał łącznie 886 takich dniówek, co po zsumowaniu i przeliczeniu pozwala na dodatkowe doliczenie

2 lat, 3 miesięcy i 25 dni do dotychczas uwzględnionych przez ZUS okresów. Tym samym, w ocenie Sądu ubezpieczony udowodnił łącznie 24 lata, 2 miesiące i 23 dni okresów, od których zależy prawo do emerytury górniczej.

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie akt emerytalnych ubezpieczonego, dołączonych do akt niniejszej sprawy, a także jego dokumentacji osobowej (koperta k.174), opinii biegłej zasadniczej (k.127-151) i uzupełniającej (k.176-179), a także własnych wyliczeń.

Dowody te Sąd uznał za wiarygodne i mogące stanowić podstawę stanowczych rozstrzygnięć w niniejszej sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego, R. Ż. nie zasługuje na uwzględnienie.

Przesłanki nabycia prawa do emerytury górniczej określa ustawa z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016r. poz. 887, ze zm.).

Według treści art. 50a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo do emerytury górniczej, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. ukończył 55 lat życia;
2. ma okres pracy górniczej, wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust.1

nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;

Zgodnie z ust. 2 wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wynosi 50 lat.

Posiadanie wymaganego 25 letniego okresu pracy górniczej stanowi przedmiot sporu w niniejszej sprawie, bowiem organ rentowy ostatecznie przyjął, że ubezpieczony legitymuje się pracą górniczą w rozmiarze 20 lat, 3 miesiące i 23dni.

Bezsporne jest, że ubezpieczony ukończył 55 lat życia i nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Przedmiotem sporu pozostawało ustalenie, czy skarżący legitymuje się wymaganym okresem pracy górniczej, który – wobec jego wieku – dla przyznania prawa do emerytury górniczej musiałby wynosić co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej o której mowa w art. 50c, ust. 1.

Zgodnie z art. 50c ust. 1 za pracę górniczą uważa się zatrudnienie:

- 1) pod ziemią w kopalniach węgla, rud, kruszców, surowców ogniotrwałych, glin szlachetnych, kaolinów, magnezytów, gipsu, anhydrytu, soli kamiennej i potasowej, fosforytów oraz barytu;
- 2) pod ziemią i przy głębieniu szybów w przedsiębiorstwach budowy kopalń określonych w pkt 1 oraz pod ziemią w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących dla tych kopalń roboty górnicze lub przy budowie szybów;
- 3) pod ziemią w przedsiębiorstwach montażowych, przedsiębiorstwach maszyn górniczych, zakładach naprawczych i innych podmiotach wykonujących dla kopalń określonych w pkt 1 podziemne roboty budowlano-montażowe, roboty przy naprawie maszyn i wdrażaniu nowych urządzeń; pracownikom zatrudnionym w tych przedsiębiorstwach, zakładach i innych podmiotach uznaje się za pracę górniczą te miesiące zatrudnienia, w których co najmniej połowę dniówek roboczych przepracowali pod ziemią;
- 4) na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych, a także w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa;
- 5) pod ziemią na stanowiskach dozoru ruchu oraz kierownictwa ruchu kopalń, przedsiębiorstw i innych podmiotów określonych w pkt 1-3, a także w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach, o których mowa w pkt 4, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa i ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego;
- 6) w charakterze członków drużyn ratowniczych kopalń określonych w pkt 1 i 4, mechaników sprzętu ratowniczego tych drużyn oraz w charakterze ratowników zawodowych w stacjach ratownictwa górniczego;
- 7) na stanowiskach maszynistów wyciągowych na szybach oraz na stanowiskach sygnalistów na nadszybiach szybów w kopalniach, przedsiębiorstwach i innych podmiotach określonych w pkt 1 i 2;
- 8) na stanowiskach pracy pod ziemią w nieczynnych kopalniach wymienionych w pkt 1;
- 9) na stanowiskach instruktorów zawodu w górniczych polach szkoleniowych pod ziemią oraz w kopalniach siarki i węgla brunatnego.

Z kolei katalog okresów pracy równorzędnej z pracą górniczą wymieniony w art. 50c ust. 2, do zalicza do takich okresów:

1) zatrudnienie na stanowiskach wymagających kwalifikacji inżyniera lub technika w zakresie górnictwa w urzędach górniczych, jeżeli zatrudnienie jest związane z wykonywaniem czynności inspekcyjno-technicznych w kopalniach, przedsiębiorstwach i innych podmiotach określonych w ust. 1 pkt 1-4, pod warunkiem uprzedniego przepracowania w kopalniach, przedsiębiorstwach i innych podmiotach określonych w ust. 1 pkt 1-4 co najmniej 10 lat pod ziemią, na odkrywce w kopalniach siarki lub węgla brunatnego, a także w kopalniach otworowych siarki albo na stanowiskach dozoru lub kierownictwa ruchu;

2) zatrudnienie przy innych pracach, nie dłuższe niż 5 lat, do których pracownicy wykonujący prace określone w ust. 1 i w pkt 1 i 2 przeszli w związku z likwidacją kopalni, zakładu górniczego, przedsiębiorstwa lub innego podmiotu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1-4.

Nadto po myśli art. 50d przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury pracownikom zatrudnionym pod ziemią oraz w kopalniach siarki lub węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym następujące okresy pracy na obszarze Państwa Polskiego:

1) w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych;

2) w drużynach ratowniczych.

Okresy pracy wymienione w ust. 1 pkt 2 przepisu art. 50d w ust. 2 zalicza w wymiarze półtorakrotnym również tym pracownikom dozoru ruchu i kierownictwa ruchu kopalń, którzy pracują przez co najmniej połowę dniówek roboczych w miesiącu pod ziemią, w kopalniach siarki lub w kopalniach węgla brunatnego.

Ubezpieczony ukończył wymagany wiek emerytalny, lecz nie udowodnił wymaganego okresu pracy górniczej. Mając na uwadze przedłożone przez ubezpieczonego dokumenty, jak również zapisy z jego dokumentacji pracowniczej Sąd wyliczył jego staż pracy górniczej na 19 lat, 5 miesięcy i 24 dni oraz łączny okres pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym wynoszący 4 lata, 8 miesięcy i 29 dni, co daje łączny okres pracy górniczej, półtorakrotnej i równorzędnej wynoszący 24 lata, 2 miesiące i 23 dni.

W niniejszej sprawie ubezpieczony ostatecznie nie kwestionował zasadniczo okresów pracy zaliczonych mu przez Sąd do pracy górniczej, ani ilości dniówek liczonych w wymiarze półtorakrotnym, a jedynie domagał się doliczenia dodatkowych okresów zatrudnienia w firmach wykonujących na rzecz kopalń prace montażowe.

Z takim stanowiskiem odwołującego nie sposób się zgodzić, bowiem cytowany wyżej przepis art. 50c, ust 1 pkt jednoznacznie wymaga, aby w takich wypadkach do okresów pracy górniczej zaliczyć wyłącznie te miesiące, w których pracownik przepracował co najmniej połowę dniówek roboczych pod ziemią. Środkiem dowodowym w takim wypadku może być wyłącznie prowadzony przez pracodawcę wykaz zjazdów takiego pracownika pod ziemię, wykonywanych w konkretnych kopalniach. Dowodu takiego nie stanowi zaś samo świadectwo pracy, bowiem nie określono w nim tej okoliczności.

Sąd Okręgowy rozważył wszelkie okoliczności sprawy i ocenił, że materiał dowodowy nie dostarczył podstaw do uznania, że ubezpieczony udowodnił okres pracy górniczej, łącznie z okresami pracy równorzędnej z pracą górniczą w wymiarze co najmniej 25 lat.

Tym samym ubezpieczony nie spełnił przesłanek przyznania mu prawa do emerytury górniczej w myśl przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

(-)SSO Teresa Kalinka